

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 93/10

Luksemburg, 30 września 2010 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-236/09
Association Belge des Consommateurs Test-Achats i in.

Zdaniem rzecznik generalnej Juliane Kokott uwzględnianie płci ubezpieczonego jako czynnika ryzyka w umowach ubezpieczenia jest niezgodne z prawami podstawowymi Unii

Stosowanie aktuarialnych i statystycznych czynników opartych na płci narusza zakaz dyskryminacji ze względu na płeć

Dyrektywa 2004/113/WE¹ zakazuje dyskryminacji ze względu na płeć w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług.

Dyrektywa 2004/113 zakazuje co do zasady używania płci jako czynnika przy obliczaniu składek i świadczeń ubezpieczeniowych także w przypadku nowych umów ubezpieczenia zawartych po dniu 21 grudnia 2007 r. Niemniej jednak dyrektywa przewiduje wyjątek², zgodnie z którym państwa członkowskie mogą zezwolić na różnice ze względu na płeć w składkach i świadczeniach poszczególnych osób, w przypadku gdy płeć jest decydującym czynnikiem w ocenie ryzyka i może to zostać poparte odpowiednimi i dokładnymi danymi aktuarialnymi i statystycznymi. Przedmiotem badania w niniejszym przypadku jest właśnie przepis ustanawiający wspomniany wyjątek.

Stowarzyszenie konsumentów Association Belge des Consommateurs Test-Achats i dwie osoby prywatne wniosły do belgijskiego trybunału konstytucyjnego skargę o stwierdzenie nieważności belgijskiego uregulowania transponującego dyrektywę 2004/113. W ramach postępowania w sprawie tej skargi belgijski trybunał konstytucyjny zwrócił się do Trybunału o dokonanie oceny zgodności wyjątku zawartego w dyrektywie 2004/113 z prawem wyższej rangi, a mianowicie z zasadą równego traktowania kobiet i mężczyzn ustanowioną w prawie Unii.

W swojej przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalna J. Kokott podkreśliła przede wszystkim duże znaczenie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w prawie Unii, w świetle której w niniejszym przypadku należy ustalić ściśle kryteria. Uznała ona jednak, że dające się jednoznacznie wykazać biologiczne różnice między płciami mogłyby uzasadniać nierówne traktowanie.

Następnie rzecznik generalna zbadała, czy sytuacje, w jakich znajdują się mężczyźni i kobiety z uwagi na decydujące czynniki ryzyka w przypadku świadczeń ubezpieczeniowych, mogą różnić się w istotny sposób z punktu widzenia prawa. W tej kwestii rzecznik generalna jest zdania, że rozpatrywany przepis przewidujący wyjątek nie dotyczy jednoznacznych biologicznych różnic między ubezpieczonymi, lecz odnosi się do przypadków, w których różne ryzyka ubezpieczeniowe mogą zostać powiązane co najwyżej statystycznie z płcią. Przy ocenie ryzyka ubezpieczeniowego ważną rolę odgrywają jednak liczne inne czynniki. I tak przede wszystkim na średnią długość życia ubezpieczonych silny wpływ mają okoliczności gospodarcze i społeczne, jak na przykład rodzaj i zakres wykonywanej działalności zawodowej, środowisko rodzinne i społeczne, nawyki żywieniowe, spożywanie używek lub narkotyków, sposób spędzania wolnego czasu oraz uprawianie sportu.

¹ Dyrektywa Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług (Dz.U. L 373, s. 37).

² Artykuł 5 ust. 2 dyrektywy 2004/113.

Rzecznik generalna stoi na stanowisku, że z punktu widzenia prawa niewłaściwe jest ustalanie ryzyka ubezpieczeniowego w zależności od płci osoby ubezpieczonej. Różnice między osobami, które mogą zostać powiązane z ich płcią jedynie statystycznie, nie mogą prowadzić do różnego traktowania ubezpieczonych płci męskiej i żeńskiej przy kształtowaniu produktów ubezpieczeniowych. W tym kontekście rzecznik generalna podkreśliła w szczególności, że płeć jest cechą, która – tak jak rasa i pochodzenie etniczne – jest nierozdzielnie związana z osobą ubezpieczonego, na którą to cechę nie ma on żadnego wpływu. Inaczej niż na przykład wiek, płeć osoby nie podlega żadnym naturalnym zmianom.

Konkludując, rzecznik generalna uważa, że stosowanie czynników ryzyka opartych na płci w odniesieniu do składek i świadczeń ubezpieczeniowych jest niezgodne z zasadą równego traktowania kobiet i mężczyzn ustanowioną w prawie Unii. Proponuje ona Trybunałowi stwierdzenie nieważności odpowiedniego przepisu dyrektywy 2004/113 przewidującego wyjątek w tym zakresie.

Ze względów pewności prawa rzecznik generalna stoi jednak na stanowisku, że stwierdzenie nieważności, o którym mowa powyżej, powinno wywoływać skutki jedynie na przyszłość. Proponuje ona ponadto trzyletni okres przejściowy po ogłoszeniu wyroku Trybunału.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają naradę w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Postępowanie prejudycjalne umożliwia sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedłożenia opinii jest dostępne przez [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106